

4 MUHBA VIA SEPULCRAL ROMANA

Pl. Vila de Madrid
08002 Barcelona
Tel. 93 256 21 00
Fax 93 268 04 54
museuhistoria@bcn.cat

Transport:
Metro: Liceu (L3) i Jaume I (L4)
Bus: 45, 120 i V17
Barcelona Bus Turístic: Ruta Sud (vermella)

Per a més informació:
barcelona.cat/museuhistoria
facebook.com/barcelonacultura
twitter.com/bcnacultura

Venda d'entrades:
Taquilles del Museu i
Tiquet Rambles: Palau de la Virreina
(la Rambla, 99, de dl. a dg. de 10 a 20.30 h)
Tel. 93 316 10 10

Ideació i producció: Museu d'Història de Barcelona. Textos: Julia Beltrán de Heredia. Disseny gràfic: Roseta y Oihana

- 1 MUHBA TEMPLE D'AUGUST
C. Paradís, 10
- 2 MUHBA PLAÇA DEL REI
Pl. del Rei, s/n
- 3 MUHBA PORTA DE MAR
Centre Cívic Pati Llimona. C. Regomir, 7-9
- 4 MUHBA VIA SEPULCRAL ROMANA
Pl. Vila de Madrid
- 5 MUHBA DOMUS AVINYÓ
C. Avinyó, 15
- 6 MUHBA DOMUS SANT HONORAT
C. Fruita, 2
- 7 MUHBA EL CALL
Plta. Manuel Ribé, s/n
- 8 MUHBA SANTA CATERINA
C. Joan Capri, s/n
- 9 MUHBA VIL·LA JOANA
Ctra. de l'Església, 104. Vil·la Joana. Vallvidrera
- 10 MUHBA PARK GÜELL
C. Olot, s/n
- 11 MUHBA FABRA I COATS
C. Sant Adrià, 20
- 12 MUHBA OLIVA ARTÉS
C. Espronceda, 142-146
- 13 MUHBA CASA DE L'AIGUA
Torrent de la Perera, s/n
- 14 MUHBA REFUGI 307
C. Nou de la Rambla, 175
- 15 MUHBA TURÓ DE LA ROVIRA
C. Marià Labèrnia, s/n

1a EDICIÓ

18/01/03/GVSR_CAT

DL B 3289-2018

Ajuntament de
Barcelona

MUHBA
MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

VIA
SEPULCRAL
ROMANA

MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

DOMUS AVINYÓ
DOMUS SANT HONORAT
EL CALL
SANTA CATERINA
VIL·LA JOANA
PARK GÜELL
FABRA I COATS
OLIVA ARTÉS

REFUGI 307
CASA DE L'AIGUA
TURÓ DE LA ROVIRA
TEMPLE D'AUGUST
PLAÇA DEL REI
PORTA DE MAR

ORÍGENS DE LA PLAÇA

L'actual plaça de la Vila de Madrid ocupa part del solar on estava ubicat el Convent de Santa Teresa de les carmelites descalces, una comunitat formada per set religioses que el 1588 es va establir al barri. El convent va quedar força afectat pels bombardejos de la Guerra Civil Espanyola, i el 1944 l'Ajuntament de Barcelona va decidir reordenar tota la zona i va enderrocar també uns edificis que estaven deteriorats.

En fonamentar una de les noves construccions de la plaça es van localitzar les restes arqueològiques d'una via funerària d'època romana que es van incorporar a l'entorn urbà en el nou projecte urbanístic.

BARCELONA, URBS I TERRITORI

La fundació de *Barcino* vers l'any 10 aC va comportar l'organització i la planificació del territori. En el moment inicial es va dur a terme una reestructuració de la xarxa viària regional i de l'espai al voltant de la nova ciutat. L'organització del territori es va fonamentar en el sistema de la *centuriatio*, una manera d'ordenar i estructurar el sòl sobre la base d'una quadrícula que també era un instrument per a la distribució de les terres i optimitzava la gestió de recursos. Els eixos viaris bàsics que es van emprar per articular la ciutat i el seu entorn van ser una via paral·lela a la costa (l'actual travessera de Gràcia), una altra en sentit mar-muntanya que anava de *Barcino* a *Octavianum* (Sant Cugat del Vallès) i el ramal litoral de la Via Augusta que comunicava *Iluro* (Mataró), *Baetulo* (Badalona) i *Barcino* per la costa.

Situació de la ciutat romana respecte a la ciutat actual, amb els dos carrers principals (en groc) i la pervivència en el traçat urbà d'alguns camins romans que arribaven a la ciutat. Planimetria: MUHBA

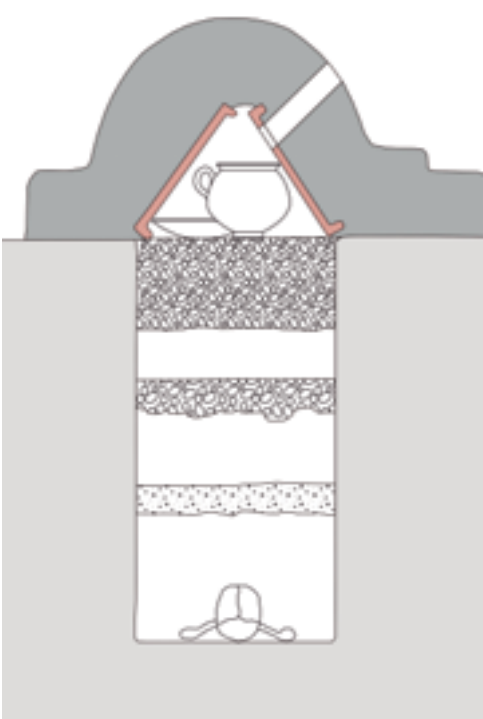
LA VIA I EL SEU ÚS FUNERARI

Les vies asseguraven el trànsit de les mercaderies i les persones, elements indispensables per a la vida i la prosperitat d'una ciutat. Però també asseguraven la vida en el més enllà, ja que la mirada i el record del viatger que arribava a la ciutat permetia als morts viure en la memòria.

En apropar-se a les poblacions, les vies romanes estaven flanquejades per tombes i monuments funeraris diversos, atès que la llei romana prohibia els enterraments a l'interior de les ciutats i fixava la seva ubicació a l'exterior, al llarg de les vies i camins.

Per poder entrar en el món dels morts era menester proveir-se en vida d'una sepultura, cosa que no estava a l'abast de tota la població. Hi havia associacions que mitjançant el pagament d'una quota en vida es feien càrrec d'un funeral que incloïa tot el ritual necessari per assegurar el trànsit al més enllà.

A les excavacions es va localitzar una estructura col·lectiva de caràcter col·legial, i és molt probable que tota la zona funerària de l'entorn de la via fos propietat d'un o diversos col·legis que s'encarregaven de donar sepultura als seus socis. Al tram de via conservat es pot veure com els diferents monuments funeraris se situen a ambdós costats del camí: hi ha ares i esteles, però hi destaquen les *cupae*. La *cupa* tenia una forma semicircular que recordava una bóta de fusta, i estava totalment revestida d'estuc.

Secció d'una *cupa* on es pot veure la cambra de les ofrenes. Dibuix: MUHBA

RITUALS

En època romana els enterraments es poden fer seguint el ritu de la inhumació o el de la cremació. Ambdós coexisteixen durant els segles I-II dC, però a partir del segle III dC predomina la inhumació, com s'ha pogut documentar a la plaça de la Vila de Madrid.

També s'han localitzat tot tipus de petits objectes que van formar part de l'aixovar funerari d'algunes tombes. Així mateix, han aparegut nombrosos testimonis de banquets funeraris i altres rituals que se celebraven al costat de les tombes. En destaquen els plats, les gerres per a les libacions i les ofrenes d'ous i d'animals.

Vista d'un enterrament col·lectiu, segurament un *collegium funeraticium*. Segles II-III. Fotografia: F. Busquet - I. Pastor - MUHBA

Ara funerària de la incineració d'un nen de set anys que es deia Geminià. Segle II. Fotografia: MUHBA

Objectes d'aixovar funerari, polsera amb campaneta, fitxa de joc i moneda. Fotografia: MUHBA

Ofrena funerària trobada a la necròpolis que contenia un ou de gallina dipositat sobre un llit vegetal i una moneda. Fotografia: MUHBA